

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БОРДЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«16» февраль 2023 ел

№ 4

Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану тәртибен раслау турында

«Россия Федерацииндә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерацииндә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациисенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль законның 25 статьясы 5 өлеше, «Юл хәрәкәте иминлеге турында» 1995 елның 10 декабрендәге 196-ФЗ Федераль закон нигезендә Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану тәртибен күшымта нигезендә расларга.
2. Әлеге каарны Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://tukay.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://www.pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.
3. Әлеге каар үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет Житәкчесе

Р.Н.Абдульманова

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге 2023 елның 16 февраль 4 номерлы карагына күшүмтә

Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм куллану тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану тәртибе (алга таба – Тәртип) Борды авыл жирлеге территориясендә урнашкан һәм жирләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар булып торган жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм куллану шартларын регламентлый.

1.2. Элеге Тәртип Борды авыл жирлегенең жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә юл эшләрен алыш баручы яки башка эшчәнлекне гамәлгә ашыручы юридик һәм физик затлар тарафыннан башкару очен мәжбүри булып тора.

1.3. Элеге Тәртиптә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

2. Жирле билгеләнештәге автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларын билгеләү һәм файдалану

2.1. Жирле билгеләнештәге автомобиль юлының бүләп бирелгән полосасы чикләре территорияне планлаштыру буенча документлар нигезендә, Россия Федерациисе Хөкүмәте карары белән расланган автомобиль юлларын һәм (яки) юл сервисы объектларын урнаштыру очен жир бүләп бири нормаларын исәпкә алыш билгеләнә.

2.2. Жирле билгеләнештәге автомобиль юлының бүләп бирелгән полосасын тәшкил иткән жир кишәрлекләренә хокуклар алу һәм туктату, күрсәтелгән жир кишәрлекләрен тиешле жир категориясенә керту гражданнар, жир законнары, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2007 елның 8 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба текст буенча – 2007 елның 8 декабрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон), муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.3. Жирле билгеләнештәге автомобиль юлының бүләп бирелгән полосасын тәшкил иткән формалаштырылган жир кишәрлекләре билгеләнгән тәртиптә дәүләт кадастры исәбенә куелырга тиеш.

2.4. Автомобиль юлының бүлөп бирелгән полосасы чикләрендә, 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль законда каралған очраклардан тыш, тыела:

- автомобиль юлын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм қарап тоту, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыру белән бәйле булмаган эшләрне башкару;

- автомобиль юлына хезмәт күрсәту, аны төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм қарап тоту өчен каралмаган һәм юл сервисы объектларына көрмәгән биналарны, корылмаларны, төзелмәләрне һәм башка объектларны урнаштыру;

- жир кишәрлекләрен сукалау, үлән чабу, урман үсентеләрен һәм башка күпьеңлек үсентеләрне кисү һәм аларга зыян китерү, торф чыгару һәм туфракны казу, автомобиль юлының бүлөп бирелгән полосасын қарап тоту яки автомобиль юлларын, аның участокларын ремонтлау эшләреннән тыш;

- мал көтү, шулай ук автомобиль юллары хужалары белән килешенгән маҳсус урыннардан читтә аларны автомобиль юллары аша чыгару;

- техник регламентларның һәм (яки) юл хәрәкәте иминлеге турында норматив хокукий актларның таләпләренә туры килми торган реклама конструкцияләрен урнаштыру;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итүгә яки юл эшчәнлеген тормышка ашыруга катнашы булмаган мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләре урнаштыру.

2.5. Автомобиль юлларының бүлөп бирелгән полосалары чикләрендәгә жир кишәрлекләренә карата сервитутны билгеләү гражданнар законнары һәм жир законнары белән билгеләнгән тәртиптә 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль законның 25 статьясында каралған үзенчәлекләрне исәпкә алып билгеләнә.

2.6. Автомобиль юлларының бүлөп бирелгән полосалары чикләрендә юл сервисы объектларын урнаштыру территорияне планлаштыру буенча документлар һәм техник регламентлар таләпләре нигезендә башкарыла.

2.7. Автомобиль юлларын юл сервисы объектлары белән тәэммин итү түбәндәгә шартлар үтәлгәндә башкарылырга тиеш:

- юл сервисы объектлары автомобиль юлларында күрү мөмкинлеген, юл хәрәкәте иминлегенең башка шартларын, шулай ук автомобиль юлларын һәм аларда урнашкан корылмаларны һәм башка объектларны куллану һәм қарап тоту шартларын начарайтырга тиеш түгел;

- юл сервисы объектларын урнаштыру урынын сайлау планлаштырылган автомобиль юлларын төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

- юл сервисы объектлары транспорт ҹаралары тукталышлары һәм тукталу урыннары, шулай ук автомобиль юлларыннан анда керүне тәэммин итү максатында, килү юллары, төшү юллары һәм тоташу урыннары белән жиһазланырга тиеш. Автомобиль юлларына тоташканда, килү һәм төшү юллары кучеш-тизләтләгән полосалар белән жиһазланырга һәм юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итү максатында, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары белән жиһазланырга тиеш.

2.8. Юл сервисы объекты жирле билнеләнештәге автомобиль юлына тоташканда, мондый автомобиль юлы хужасы тоташа торган объектларның

милекчеләренә (хужаларына) автомобиль юлларын планлаштырылган реконструкцияләү, капиталь ремонтлау һәм мондый реконструкцияләү, капиталь ремонтлау сроклары турында хәбәр итә.

2.9. Автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосалары чикләрендә урнашырга мөмкин:

- инженерлык коммуникацияләре, тимер юллар, электр тапшыру линияләре, элемтә линияләре, торба үткәргеч һәм тимер юл транспорты объектлары, шулай ук автомобиль юллары буенда урнашкан яки аларны кисеп үтүче башка корылмалар һәм объектлар;

- автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосаларыннан читтә урнашкан һәм аларга керүне таләп итүче объектларга керү, төшү юллары һәм тоташу юллары (күчеш-тизләтелгән полосаларны да кертеп).

3. Юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану

3.1. Автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл буе полосалары билгеләнә.

3.2. Юл буе полосалары чикләрендәге жир кишәрлекләре милекчеләрдән, хужалардан, кулланучылардан һәм арендаторлардан алышынмый.

3.3. Йәр юл буе полосасының кинлеге жирле билгеләнештәге юлларның бүләп бирелгән полосасы чикләреннән исәпләнә башлый һәм автомобиль юлларының классына һәм (яки) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алыш түбәндәгә размерда билгеләнә:

- 1) илле метр – дүртенче категорияле автомобиль юллары өчен;
- 2) егерме биш метр – бишенче категорияле автомобиль юллары өчен.

3.4. Юл буе полосалары урнашкан жирләр Федераль дәүләт теркәве, кадастры һәм картография хезмәтененең территориаль органнарында билгеләнгән тәртиптә исәпкә алышырга тиеш.

3.5. Жирле билгеләнештәге автомобиль юллары полосаларын билгеләү турында карап Калмаш авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

3.6. Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты, юл буе полосалары чикләрен билгеләү яки юл буе полосалары чикләрен үзгәртү турында карап кабул итеп, жирлектә юл буе полосалары чикләрен билгеләүне башкара. Шулай ук әлеге карап кабул итегендән соң жиде көн эчендә карап күчermәсен Тукай муниципаль районы Башкарма комитетына жибәрә, шулай ук юл буе полосалары чикләрен билгеләү турында карап чыгарылган көннән бер ай эчендә юл буе полосалары чикләрендәге жир кишәрлекләренен милекчеләренә, жирдән файдаланучыларга, жир хужаларына һәм арендачыларга жир кишәрлекләреннән файдалануның маxсус режимы турында хәбәр итә.

3.7. Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капиталь төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген башкару өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын һәм башка объектларны төзү, реклама конструкцияләре, мәгълүмат тاكتалары һәм күрсәткечләре урнаштыру Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты ризалыгы булган очракта рөхсәт ителә.

Әлеге ризалык автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр куюны гамәлгә ашыручи затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган таләпләр һәм шартларны үз эченә алырга тиеш.

3.8. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә капиталь төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр куюны төзелешкә рөхсәтsez (курсәтелгән объектларны төзу яисә реконструкцияләү өчен төзелешкә рөхсәт бирү таләп ителгән очракта), әлеге Тәртипнең 3.7 пунктында каралган ризалыксыз яки үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләрне һәм шартларны бозып гамәлгә ашыручи затлар дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган һәм (яисә) автомобиль юллары хужалары таләбе буенча капиталь төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр куюны туктатырга, законсыз корылган объектларны сүтәргә һәм автомобиль юлларын башлангыч халәткә китерергә тиеш.

Мондый таләпләрне үтәүдән баш тарткан очракта, автомобиль юллары хужалары, Россия Федерациясе законнары нигезендә, әлеге объектларны, корылмаларны законсыз торғызуда гаепле затлар исәбенә, әлеге эшләрне башкаруга киткән чыгымнары компенсацияләү белән, төзелгән объектларны яки корылмаларны бетеру эшләрен башкара.

4. Автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосалары һәм (яки) юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү һәм үзгәртеп кору

4.1. Автомобиль юлының бүләп бирелгән полоса чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү, үзгәртеп кору мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан алар хисабына, инженерлык коммуникацияләре хужаларының автомобиль юлы хужасы белән төзелә торган шартнамә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында" 2007 елның 8 ноябрендәге Федераль закон нигезендә бирелә торган төзелешкә рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла (мондый инженерлык коммуникацияләрен салу яки үзгәртеп кору өчен төзелешкә рөхсәт бирү таләп ителгән очракта).

4.2. Автомобиль юлларының бүләп бирелгән полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү яки үзгәртеп коруны мондый инженерлык коммуникацияләр хужалары тарафыннан яки алар хисабына проектлаганда, автомобиль юллары хужалары мондый инженерлык коммуникацияләрен урнаштыруны язмача килештерәләр.

4.3. Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү, үзгәртеп кору мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан яки алар хисабына автомобиль юлы хужасының язма формада ризалыгы булганда башкарыла. Бу ризалыкта мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан аларны салганды,

күчергэндә, үзгәртеп корганда мәжбүри үтәлергә тиешле техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

4.4. Автомобиль юлының бүләп бирелгән полосалары яки юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләре салынган, күчерелгән яки үзгәртеп корылган очракта, төzelешкә рәхсәт Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелә.

4.5. Автомобиль юлының бүләп бирелгән полосасы һәм (яки) юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү яки үзгәртеп кору автомобиль юлын, аның участокларын реконструкцияләүгә яки капиталь ремонтлауга китергән очракта, мондый реконструкция, капиталь ремонт инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан яисә алар хисабына башкарыла.

4.6. Элек Тәртибнен 4.2 һәм 4.3 пунктларында каралган ризалыксыз һәм төzelешкә рәхсәтсез (мондый инженерлык коммуникацияләрен салу, күчерү яисә үзгәртеп кору өчен төzelешкә рәхсәт бирү таләп ителгән очракта) яки үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләрне һәм шартларны бозып, аларны салуны, күчерүне яисә яңадан урнаштыруны гамәлгә ашыручи инженерлык коммуникацияләре хужалары дәүләт төzelеш күзәтчелеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган һәм (яисә) автомобиль юлы хужасы таләбе буенча инженерлык коммуникацияләрен салуны, күчерүне яисә яңадан урнаштыруны тұktатырга, законсыз корылган корылмаларны, башка объектларны сүтәргә һәм автомобиль юлын башланғыч халәтенә китерегә тиеш.

Күрсәтелгән таләпләрне үтәудән баш тарткан очракта, автомобиль юлы хужасы, Россия Федерациясе законнары нигезендә, законсыз рәвештә мондый корылмаларны, башка объектларны күчерүдә яки үзгәртеп коруда гаепле затлар исәбенә, салынган яки үзгәртеп корылган инженерлык коммуникацияләрен бетерү буенча эшләр башкара.

5. Жаваплылык

5.1. Бүләп бирелгән полосаларда яки юл буе полосалары чикләрендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, төzelеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлек Тәртип таләпләрен бозып төzelгән юл сервисы һәм реклама объектлары, башка объектлар Гражданнар кодексының 222 статьясы нигезендә рәхсәтсез төzelеш дип таныла.

Хоқукий режим һәм рәхсәтсез төzelгән корылманы сүту тәртибе Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә билгеләнә.

5.2. Элек объектларның милекчеләре һәм хужалары, әгәр объектлар автомобиль юлларын ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә аны нормаль эксплуатацияләү өчен каршылыклар тудырган яки аның буенча хәрәкәт шартларын начарайткан очракта, аларны үз хисабына сүтәргә яки күчерергә тиеш.

5.3. Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты үз компетенциясе чикләрендә бүләп бирелгән полосалар һәм юл буе полосалары чикләрендә, шул исәптән гадәттән тыш хәлләрне кисәту яки аларның нәтижәләрен бетерү өчен, жирләрне куллануны контролъдә тотарга тиеш.

5.4. Элек Тәртип таләпләрен бозуда гаепле юридик һәм физик затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә жаваплылыкка ия.